

digitaal samenwerken in de Gebouwde Omgeving

Afspraken
over toegang
tot data

GEBORA: Gebouwde Omgeving Referentie Architectuur

Standaard Rollen

V0.1 | Ter publicatie

Inhoudsopgave

- Versiegeschiedenis
- Wijzigingen per versie
- Over dit document
- Toelichting bij de gebruikte concepten
- Definitie van standaard ketenrollen
- Definitie van bedrijfsrollen
- Definitie van procesrollen (relatie met ISO 19650)
- Definitie van overige actoren
- Views in architectuurtooling

Versiegeschiedenis

Versie	Datum	Wijzigingen	Auteur
0.1	09-07-2024	Eerste opzet	Maurits Cammeraat
0.2	06-10-2024	Ketenrollen beschreven o.b.v. diverse presentaties digiGO	Martijn van Glabbeek
0.3	15-11-2024	Ketenrollen gedefinieerd, interne review	Martijn van Glabbeek
0.6	10-12-2024	Versie voor externe review	Martijn van Glabbeek
0.7	18-02-2025	Externe review opmerkingen verwerkt (zie review sheet)	Martijn van Glabbeek
0.8	26-02-2025	Aansluiting bij externe bronnen	Martijn van Glabbeek
0.9	23-04-2025	Ter vaststelling in de GEBORA Architectuurboard	Martijn van Glabbeek
1.0	30-04-2025	Ter publicatie	Martijn van Glabbeek

Belangrijkste wijzigingen per versie

Versie 1.0

- Review commentaar architectuurboard verwerkt, ter publicatie

Versie 0.9

- Ter vaststelling in de Architectuurboard

Versie 0.8

- Aansluiting externe bronnen bijv. Geonovum

Versie 0.7

- Externe review opmerkingen verwerkt, zie review sheet
- Aansluiting met digiGO presentaties en iconen-set bestuursakkoord gemaakt

Versie 0.6

- Consistentie binnen GEBORA verbeterd

Versie 0.3

- Definitie ketenrollen toegevoegd, interne consistentie verbeterd

Versie 0.2

- Eerste volledige uitwerking ketenrollen in enkele aanzichten

Versie 0.1

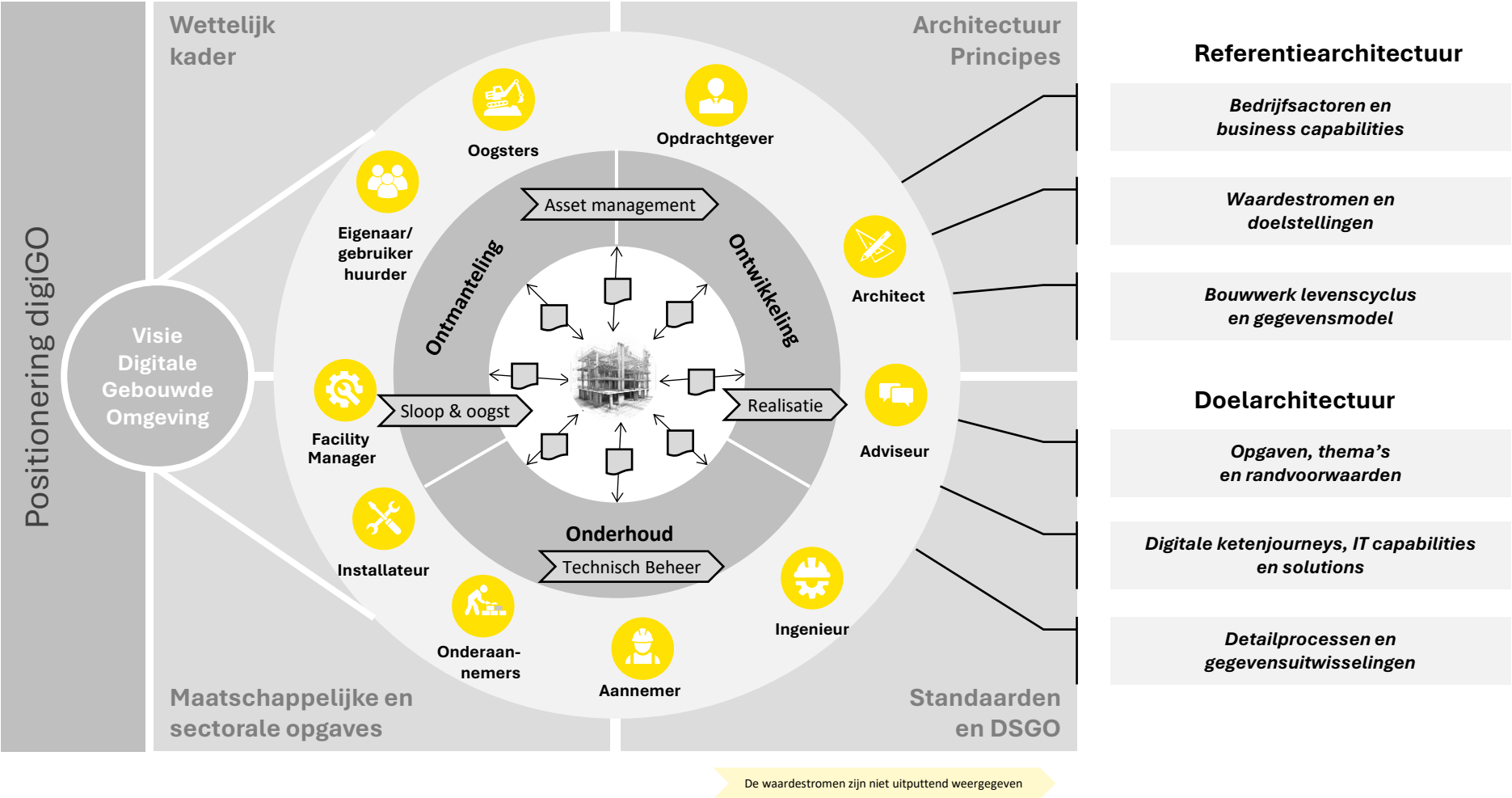
- Apart document met ketenrollen definitie op basis van diverse inzichten en presentaties binnen digiGO
- Toelichting definitie van ketenrollen

Over dit document

Dit document beschrijft de standaard rollen die activiteiten uitvoeren in de GEBORA.

Deze standaard rollen zijn ten eerste een beschrijving van de belanghebbende in de sector, de partijen voor wie waarde wordt gecreëerd en de partijen door wie waarde wordt gecreëerd. Bij iedere belanghebbende horen dan ook 1 of meer waardestromen.

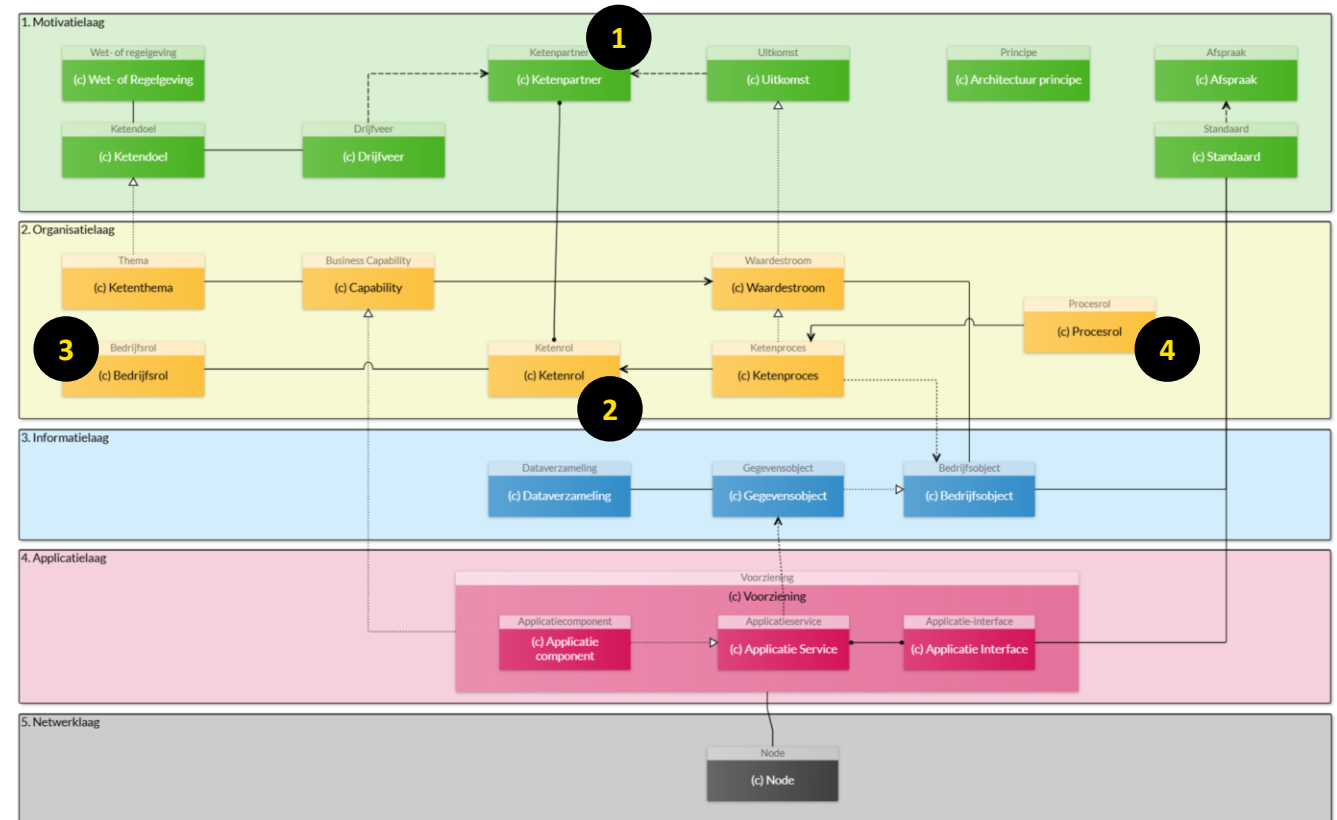
Deze standaard rollen zijn ten tweede een beschrijving van de actoren in de bedrijfsprocessen, met verantwoordelijkheden in die processen en business capabilities om die processen uit te kunnen voeren.

Toelichting bij het concept ‘rollen’ in de architectuur

In de GEBORA architectuur en het metamodel komen verschillende concepten voor die staan voor de partijen die actief zijn in de gebouwde omgeving. Deze concepten spelen een specifieke rol in de architectuur, waardoor het lijkt alsof er dubbelingen bestaan.

- **Concept 1: Ketenpartner;** in de GEBORA speelt een ketenpartner (ook wel belanghebbende of stakeholder) een rol in een waardeestroom: een ketenpartner heeft een bepaald belang in een waardeestroom, ervaart een specifieke uitkomst of waarde, en is evt. als uitvoerende partij betrokken in de waardeestroom. Een ketenpartner kan ingevuld worden door een ketenrol, maar in sommige waardeestromen ook door een procesrol of bedrijfsrol.
- **Concept 2: Ketenrol;** in de GEBORA is de ketenrol de partij die een uitvoerende taak heeft in een ketenproces; een ketenproces is een operationeel architectuurconcept dat wordt gebruikt om toe te lichten hoe een bepaald product of dienst tot stand komt, en kan door meerdere waardeestromen heen lopen c.q. deze aan elkaar verbinden. Op deze manier bijvoorbeeld zichtbaar worden gemaakt wat de belangen van verschillende partijen zijn in een operationeel proces.
- **Concept 3: Procesrol;** in de GEBORA is een procesrol een partij (ketenrol of sector-organisatie) die in een proces een voor die proces specifieke rol of activiteiten uitvoert, die niet specifiek aan een ketenrol of sector-organisatie gebonden zijn. Bijvoorbeeld: een aannemer, vergunning-aanvrager of incident-melder. Een procesrol kan ingevuld worden door meerdere ketenrollen. Ook alle DSGO rollen zoals datadienst-aanbieder zijn procesrollen.
- **Concept 4: Bedrijfsrol;** in de GEBORA is de bedrijfsrol een werkelijk bestaande, organisatie of organisatietype, bedrijf of bedrijfstype of ander ‘instituut’ dat invulling kan geven aan een ketenrol. Bijvoorbeeld: een bank kan de rol van financier spelen van een te ontwikkelen project; een gemeente kan de rol van asset eigenaar, asset manager of bevoegd gezag spelen in verschillende waardeestromen/processen. Ook Rijkswaterstaat en het Rijksvastgoedbedrijf zijn bedrijfsrollen.

Toelichting bij procesrollen, synoniemen en subtypen

- De vaak gebruikte generieke termen **opdrachtgever** en **opdrachtnemer** hebben we niet opgenomen als standaardrol in de GEBORA. Dat geldt ook voor de generieke rollen **aannemer**, **onder-aannemer** en **vakpersoon** (werknemer), en in het bijzonder voor de procesrollen zoals gedefinieerd in de ISO 19650 (zie bijlage).
 - Reden daarvoor is de generieke aard hiervan: de relatie opdrachtgever-opdrachtnemer kan in verschillende processen tussen verschillende partijen plaatsvinden, welke partij dit is, welke belangen hierbij spelen en welke activiteiten deze precies uitvoert is afhankelijk van de context.
 - We beschouwen dit dan als een **procesrol**.
 - Een ander voorbeeld is de procesrol ‘vergunningaanvrager’ die kan worden ingevuld door verschillende ketenrollen. In een procesuitwerking kunnen we dan kiezen voor een procesrol, om het overzichtelijk te houden, en in de toelichting aangeven door welke standaard ketenrollen deze procesrol in deze context kan worden ingevuld.
- Omdat er in de gebouwde omgeving veel synoniemen voor ongeveer dezelfde rol worden gebruikt, hanteren we in de GEBORA consistent dezelfde naam voor dezelfde rol, en voegen we de synoniemen toe aan de definitie, zodat deze synoniemen niet voor andere rollen verward kunnen worden.
 - Een voorbeeld is bouwbedrijf. We gebruiken niet de term infrabedrijf, omdat we dat beschouwen als een synoniem van bouwbedrijf. Indien nodig (als de context er om vraagt) zullen we synoniemen omzetten naar subtypen (zie hieronder), en kan infrabedrijf een subtype worden van het generieke bouwbedrijf.
 - Subtypen, zoals projectontwikkelaar en gebiedsontwikkelaar als specialisatie onderkennen we wel, en zullen we gebruiken als de context (bijvoorbeeld een specifieke waardestroom) zich daarvoor leent. Als de context niet vraagt om een specifieke ontwikkelaar, gebruiken we de generieke rol.
- Branche-organisatie spelen een belangrijke rol in de ontwikkeling van de gebouwde omgeving. Ze vertegenwoordigen meestal één of meer ketenrollen, en zijn daarom in voorkomende gevallen als bedrijfsrol opgenomen (als ze actief participeren in bijvoorbeeld een proces) en/of als ketenpartner (als ze waarde ervaren of leveren in een waardestroom).

Definities GEBORA standaard ketenrollen

Belanghebbende / Actor	Definitie	Synoniem, Subtype
01. Asset Eigenaar	Een asset eigenaar in de gebouwde omgeving is de persoon of entiteit die verantwoordelijk is voor het strategisch beheer van assets, zoals gebouwen, infrastructuur, en andere fysieke objecten. De asseteigenaar stelt de doelen en kaders vast voor het beheer en onderhoud van deze assets. De rol van de asseteigenaar is cruciaal omdat deze op strategisch niveau bepaalt wat er nodig is om de assets in optimale staat te houden. Dit omvat het maken van beslissingen over nieuwbouw, vervanging, en onderhoud, evenals het vaststellen van de functionele eisen waaraan de assets moeten voldoen.	
02. Asset Manager	Een asset manager in de gebouwde omgeving is verantwoordelijk voor het beheer en de optimalisatie van fysieke assets zoals gebouwen, infrastructuur en andere faciliteiten. De asset manager zorgt ervoor dat deze assets veilig, functioneel en kosteneffectief blijven gedurende hun levenscyclus.	
03. Taxateur	Een taxateur in de gebouwde omgeving is een onafhankelijk en gekwalificeerd professional die de waarde van onroerend goed, zoals woningen en bedrijfspanden, bepaalt. Dit gebeurt aan de hand van een erkend validatiesysteem	
04. Makelaar	Een makelaar in de context van de gebouwde omgeving is een professional die bemiddelt bij de aan- en verkoop, huur en verhuur van onroerend goed, zoals woningen, kantoren en andere gebouwen. De makelaar vertegenwoordigt de belangen van de klant, of dit nu een koper, verkoper, huurder of verhuurder is.	
05. Notaris	Een notaris in de context van de gebouwde omgeving is een juridisch professional die verantwoordelijk is voor het opstellen en bekrachtigen van officiële documenten en overeenkomsten met betrekking tot onroerend goed. Dit omvat onder andere de koop en verkoop van woningen en bedrijfspanden, het opstellen van hypotheekakten, en het splitsen van gebouwen in appartementen.	
06. Architect	Een architect in de context van de gebouwde omgeving is een professional die zich bezighoudt met het ontwerpen van gebouwen, interieurs, landschappen en stedelijke gebieden. Architectuur combineert zowel kunst als wetenschap om functionele, esthetische en duurzame omgevingen te creëren.	
07. Ontwikkelaar	Een ontwikkelaar in de gebouwde omgeving kan zowel een projectontwikkelaar als een gebiedsontwikkelaar zijn. Beide rollen zijn cruciaal voor de ontwikkeling en transformatie van onze leefomgeving, maar ze hebben verschillende verantwoordelijkheden en focusgebieden. Een projectontwikkelaar is verantwoordelijk voor de ontwikkeling van specifieke bouwprojecten, zoals woningen, kantoren of winkelcentra. Een gebiedsontwikkelaar richt zich op de ontwikkeling van grotere gebieden, zoals stadswijken of industrieterreinen.	07.01 Projectontwikkelaar 07.02 Gebiedsontwikkelaar
08. Bevoegd gezag	Het bevoegd gezag in de context van de gebouwde omgeving is het bestuursorgaan dat verantwoordelijk is voor het behandelen van vergunningaanvragen, het ontvangen van meldingen, en het toezicht en de handhaving van regelgeving. Dit kan bijvoorbeeld een gemeente, waterschap of provincie zijn.	

* een 'groene' rol geeft aan dat dit een rol is in de digiGO iconen-set

Definities GEBORA standaard ketenrollen

Belanghebbende / Actor	Definitie	Synoniem, Subtype
09. Ingenieur	Een ingenieur in de context van de gebouwde omgeving is een professional die wetenschappelijke en technische kennis toepast om problemen op te lossen en projecten te realiseren die betrekking hebben op de bouw en het onderhoud van infrastructuur, gebouwen en andere constructies.	Ingenieur, engineer, technisch ontwerper, bestekschrijver
10. Bouwbedrijf	Een bouwbedrijf in de context van de gebouwde omgeving is een professional of bedrijf dat verantwoordelijk is voor het coördineren en uitvoeren van bouwprojecten. Dit omvat zowel nieuwbouw als renovaties en verbouwingen	Uitvoerder, bouwende, bouwer, infrabedrijf, woningbouwer, utiliteitsbouwer, grond-, weg- en waterbouwer
11. Producent	Een producent in de context van de gebouwde omgeving is een bedrijf of persoon die verantwoordelijk is voor het produceren van bouwmaterialen, producten, componenten en systemen die worden gebruikt in de constructie en renovatie van gebouwen en infrastructuur	Fabrikant
12. Transporteur	Een transporteur in de context van de gebouwde omgeving is een professional of bedrijf dat verantwoordelijk is voor het vervoer van bouwmaterialen, apparatuur en andere benodigdheden naar en van bouwplaatsen.	Vervoerder
13. Leverancier	Een leverancier in de context van de gebouwde omgeving is een bedrijf of persoon die bouwmaterialen, apparatuur, en andere benodigdheden levert aan bouwprojecten. Leveranciers spelen een cruciale rol in de bouwsector door ervoor te zorgen dat de benodigde materialen en producten op tijd en in goede staat beschikbaar zijn voor de uitvoering van bouwprojecten	Handelaar, tussenhandel, detailhandel, (circulaire) marktplaats, importeur, inkoop-organisatie, bouwtoeleveraar
14. Installateur	Een installateur of technisch dienstverlener in de context van de gebouwde omgeving is een bedrijf/professional die verantwoordelijk is voor het ontwerpen, aanleggen, onderhouden en repareren van technische installaties in gebouwen. Dit kan variëren van verwarmings- en koelsystemen (HVAC), waterleidingen en sanitair, tot elektrische installaties en ict/datanetwerken.	Installateur
15. Registrerende instantie	Een registrerende instantie in de context van de gebouwde omgeving is een organisatie die verantwoordelijk is voor het bijhouden en beheren van officiële registraties van onroerend goed, eigendomsrechten, en andere relevante gegevens. Deze instanties zorgen ervoor dat informatie over eigendom, gebruik en beperkingen van vastgoed nauwkeurig en up-to-date is.	Gegevensbeheerder, registerbeheerder
16. Huurder	Een huurder in de context van de gebouwde omgeving is een persoon of entiteit die een woning, kantoor, of ander type onroerend goed huurt van een verhuurder. De huurder betaalt een periodieke huurprijs in ruil voor het gebruik van de gehuurde ruimte.	

Definities GEBORA standaard ketenrollen

Belanghebbende / Actor	Definitie	Synoniem, subtype
17. Gebruiker	Een gebruiker in de context van de gebouwde omgeving is een persoon of entiteit die een gebouw, ruimte of infrastructuur gebruikt voor een specifiek doel. Dit kan variëren van bewoners en werknemers tot bezoekers en klanten.	Bewoner
18. Beheerder	Een beheerder in de context van de gebouwde omgeving is verantwoordelijk voor het beheer en de optimalisatie van een gebouw of infrastructuur. Dit kan variëren van het beheer van technische installaties tot het coördineren van facilitaire diensten	Exploitant 18.01 Facilitair bedrijf (utiliteit) 18.02 Netwerk beheerder (infra)
19. Financier	In de context van de gebouwde omgeving verwijst een financier naar een persoon of organisatie die financiële middelen verstrekt voor de ontwikkeling, bouw, renovatie, of verduurzaming van gebouwen en infrastructuur. Dit kan bijvoorbeeld een bank, investeringsmaatschappij, of overheidsinstantie zijn. Financiers spelen een cruciale rol bij het mogelijk maken van projecten door het verstrekken van leningen, subsidies, of andere vormen van financiering. Deze middelen kunnen worden gebruikt voor verschillende doeleinden, zoals energiebesparende maatregelen, circulair bouwen, of het verbeteren van de leefbaarheid en duurzaamheid van de gebouwde omgeving	Investeerder, belegger
20. Certificerende instantie	Een certificerende instantie in de context van de gebouwde omgeving is een onafhankelijke organisatie die beoordeelt of bedrijven en hun processen voldoen aan bepaalde normen en standaarden. Deze instanties voeren audits uit en verstrekken certificeringen die aantonen dat een organisatie voldoet aan specifieke eisen op het gebied van kwaliteit, veiligheid, milieu, en andere relevante aspecten.	Examen-instituut
21. Arbeidsbemiddelaar	In de context van de gebouwde omgeving is een uitzendorganisatie een bedrijf dat gespecialiseerd personeel tijdelijk uitleent aan andere bedrijven die actief zijn in de bouw, infrastructuur, en andere gerelateerde sectoren. Deze werknemers kunnen bijvoorbeeld bouwvakkers, ingenieurs, of technici zijn die nodig zijn voor specifieke projecten of piekperiodes.	Bemiddelingsbureau, uitzend-organisatie, wervings- en selectiebedrijf, personeelsdienstverlener
22. Kwaliteitsborger	Onder de Wet Kwaliteitsborging voor het Bouwen (WKB) is een kwaliteitsborger een onafhankelijke partij die toeziet op de kwaliteit van bouwprojecten. De kwaliteitsborger controleert of de bouwtechnische aspecten van een project voldoen aan de gestelde regels en voorschriften, zoals brandveiligheid, fundering, en energiezuinigheid. Deze controle vindt plaats zowel voor als tijdens de bouw, en de kwaliteitsborger geeft uiteindelijk de finale goedkeuring voordat het project gereedmelding krijgt.	

Definities GEBORA standaard ketenrollen

Belanghebbende / Actor	Definitie	Synoniem, subtype
<u>23. Verhuurder</u>	Een verhuurder van vastgoed in de gebouwde omgeving is een persoon of organisatie die eigendom heeft van onroerend goed en dit verhuurt aan huurders. Dit kan betrekking hebben op verschillende soorten vastgoed, zoals woningen, kantoren, winkels, en industriële panden. De verhuurder is verantwoordelijk voor het beheer van het vastgoed, het innen van huur, en het onderhouden van de eigendommen	Exploitant, verhuurbedrijf, commercieel beheerder
<u>24. Hypotheek-verstrekker</u>	Een hypotheekverstrekker in de context van de gebouwde omgeving en de aan- en verkoop van vastgoed is een financiële instelling of organisatie die leningen verstrekt waarbij een vastgoedobject, zoals een woning of een bedrijfsgebouw, als onderpand of zekerheid (hypothecair recht) dient. Dit betekent dat als de schulden niet worden terugbetaald, de hypotheekverstrekker het recht heeft om het pand te verkopen om de lening terug te krijgen.	Lening-verstrekker
<u>25. Adviseur</u>	Een adviseur is een expert die gespecialiseerd advies en begeleiding biedt aan projectteams en belanghebbenden in de gebouwde omgeving, met als doel de kwaliteit, efficiëntie en naleving van regelgeving van het project te waarborgen.	Consultant
<u>26. Nutsbedrijf</u>	Een nutsbedrijf is een organisatie die verantwoordelijk is voor het leveren en beheren van essentiële diensten zoals elektriciteit, gas, water, afvalbeheer en telecommunicatie aan woningen, bedrijven en openbare ruimtes.	Utilities, zie ook nutsvoorzieningen
<u>27. Onderhoudsbedrijf</u>	Een onderhoudsbedrijf in de context van de gebouwde omgeving is een onderneming die verantwoordelijk is voor het uitvoeren van onderhouds- en reparatiewerkzaamheden aan gebouwen, installaties en infrastructuur.	
<u>28. Sloopbedrijf</u>	Een sloop- en oogstbedrijf in de context van de gebouwde omgeving is een gespecialiseerde onderneming die niet alleen gebouwen en structuren veilig en efficiënt sloopt, maar ook waardevolle materialen en componenten uit het sloopproces terugwint (oogst). Deze materialen worden vervolgens gerecycled of hergebruikt in nieuwe bouwprojecten, wat bijdraagt aan duurzaamheid en afvalreductie.	Sloop- en oogbedrijf, Sloper, Oogster
<u>29. Materieel verhuurder</u>	Een materieel-verhuurbedrijf in de context van de gebouwde omgeving is een onderneming die een breed scala aan bouw- en constructieapparatuur en gereedschappen verhuurt aan aannemers, bouwbedrijven en particulieren. Deze bedrijven spelen een essentiële rol door toegang te bieden tot hoogwaardige apparatuur zonder de noodzaak van een aanzienlijke investeringsuitgave voor aankoop.	Verhuurbedrijf, materieel leverancier

Definities GEBORA standaard ketenrollen

Belanghebbende / Actor	Definitie	Synoniem, subtype
<u>30. Regelinghouder</u>	Een regelinghouder of schemabeheerder is een organisatie of instantie die verantwoordelijk is voor het opstellen, beheren en handhaven van regelingen en schema's die ervoor zorgen dat bedrijven, personen of producten voldoen aan bepaalde kwalificaties en normen voor het uitvoeren van specifieke taken of toepassingen. Deze rol is van cruciaal belang om de kwaliteit, veiligheid en betrouwbaarheid van diensten en producten te waarborgen.	Schemabeheerder
<u>31. Vakpersoon</u>	In de context van de gebouwde omgeving verwijst een vakpersoon naar een persoon die een actieve rol speelt in het plannen, ontwerpen, bouwen, installeren, onderhouden of beheren van fysieke structuren en infrastructuur. Dit kan variëren van architecten en ingenieurs tot bouwvakkers, facility managers, en stadsplanners.	Medewerker, personeelslid, vakman, vakvrouw
<u>32. Vakbedrijf</u>	In de context van de gebouwde omgeving verwijst een vakbedrijf naar een bedrijf of organisatie die een actieve rol speelt in het plannen, ontwerpen, bouwen, installeren, onderhouden of beheren van fysieke structuren en infrastructuur.	Bedrijf, organisatie
<u>33. Vakopleider</u>	In de context van de gebouwde omgeving verwijst de term "vakopleider" naar een professional of een instelling met professionals, verantwoordelijk voor het trainen en opleiden van mensen in bouwgerelateerde beroepen. Dit kunnen bijvoorbeeld timmerlieden, metselaars, loodgieters, elektriciens, en andere vakmensen zijn die betrokken zijn bij de bouw en het onderhoud van gebouwen en infrastructuur.	Opleider, opleidingsinstituut, opleidingsinstelling, vakschool, vakdocent, docent
<u>34. Recyclebedrijf</u>	In de context van de gebouwde omgeving, verwijst een recyclebedrijf naar een organisatie die gespecialiseerd is in het hergebruiken en recyclen van bouwafval en materialen. Dit omvat het verzamelen, verwerken en hergebruiken van materialen uit gesloopte of herbouwde structuren om de milieu-impact te verminderen en de duurzaamheid te bevorderen. Recyclebedrijven spelen een cruciale rol in de circulaire economie door ervoor te zorgen dat bouwmaterialen opnieuw worden gebruikt in plaats van weggegooid te worden, wat zowel milieuvriendelijk als kostenefficiënt is.	Materialen handelaar
<u>35. Groothandel</u>	Een commerciële onderneming die zich specialiseert in het inkopen van grote partijen bouwmaterialen, installaties, en aanverwante producten van producenten en importeurs, en deze vervolgens in kleinere hoeveelheden doorverkoopt aan professionele afnemers zoals aannemers, installateurs, projectontwikkelaars, en soms ook de detailhandel	
<u>36. Uitvoerings organisatie</u>	Daar waar het ministerie het bevoegd gezag is, voert de uitvoeringsorganisatie de operationele taak uit namens een ministerie, binnen de kaders die het ministerie stelt. Het heeft geen beleidsbepalende bevoegdheid maar voert uit wat het ministerie opdraagt. Een uitvoeringsorganisatie • Heeft geen bevoegd gezag, tenzij deze is gedelegeerd • Richt zich op de operationele uitvoering (beheren, registreren, innen, uitvoeren, handhaven) • Werkt vaak binnen een wettelijk kader of beleidsdoel van het ministerie Voorbeelden van een uitvoeringsorganisatie zijn het Rijksvastgoedbedrijf (vastgoedbeheer namens het ministerie van VRO), belastingdienst (onderdeel van Financien), Rijkswaterstaat (uitvoering van infrastructuur beleid van IenW), DUO (uitvoering onderwijsbeleid OCW)	Overheidsinstantie

Definities GEBORA bedrijfsrollen

Dit zijn bedrijven of organisaties die invulling kunnen geven aan één of meer ketenrollen

Belanghebbende / Actor	Definitie	Geeft invulling aan ketenrol
<u>Bank</u>	In de context van de gebouwde omgeving speelt een bank een cruciale rol door financiële ondersteuning en diensten te bieden aan diverse stakeholders, waaronder projectontwikkelaars, bouwbedrijven, woningcorporaties en particulieren. Banken helpen bij het financieren van bouwprojecten, vastgoedontwikkeling en renovaties, en bieden daarnaast financiële producten zoals hypotheek en leningen.	Financier, hypotheek verstrekker
<u>Verzekeraar</u>	In de context van de gebouwde omgeving speelt een verzekeraar een essentiële rol door het bieden van financiële bescherming tegen verschillende risico's die zich kunnen voordoen tijdens de planning, bouw, exploitatie en onderhoud van gebouwen en infrastructuur. Verzekeraars helpen bij het beheersen van de financiële impact van onvoorziene gebeurtenissen en dragen bij aan de continuïteit en stabiliteit van bouwprojecten.	Financier, hypotheek verstrekker
<u>Gemeente</u>	Een gemeente is een lokale overheidsinstantie die verantwoordelijk is voor het bestuur en beheer van een specifiek geografisch gebied, met taken en bevoegdheden op het gebied van ruimtelijke ordening, bouwvergunningen, infrastructuurbeheer en publieke voorzieningen. De gemeente speelt een cruciale rol in het plannen, beheren en reguleren van de fysieke en ruimtelijke ontwikkeling binnen haar grenzen. Gemeenten hebben een breed scala aan verantwoordelijkheden die variëren van stedelijke planning en vergunningverlening tot het beheren van openbare ruimte en infrastructuur.	Bevoegd gezag, asset eigenaar, asset manager, beheerder, verhuurder
<u>Provincie</u>	Een provincie is een regionale bestuurslaag die verantwoordelijk is voor het ontwikkelen en implementeren van beleid en plannen die de ruimtelijke ordening, infrastructuur, milieu en economische ontwikkeling binnen haar grenzen coördineren en ondersteunen. In de context van de gebouwde omgeving speelt een provincie een belangrijke rol in de ruimtelijke ordening, regionale planning en het coördineren van verschillende beleidsgebieden die invloed hebben op de fysieke en ruimtelijke ontwikkeling. Provincies vormen de schakel tussen de nationale overheid en de lokale gemeenten, en hebben bevoegdheden op gebieden zoals infrastructuur, milieu, natuurbeheer en economie..	Bevoegd gezag, asset eigenaar, asset manager, beheerder, verhuurder
<u>Waterschap</u>	Een waterschap is een regionale overheidsorganisatie die verantwoordelijk is voor het beheer van waterhuishouding, inclusief waterkwaliteit, waterkwantiteit, waterveiligheid en afvalwaterzuivering binnen een specifiek geografisch gebied. In de context van de gebouwde omgeving speelt een waterschap een cruciale rol bij het beheer en de regulering van waterhuishouding binnen een bepaald gebied. Waterschappen zijn verantwoordelijk voor de waterkwaliteit, waterkwantiteit en bescherming tegen overstromingen, en werken samen met andere overheidslagen zoals gemeenten en provincies om de veiligheid en duurzaamheid van de leefomgeving te waarborgen.	Bevoegd gezag, asset eigenaar, asset manager, beheerder

Definities GEBORA bedrijfsrollen

Dit zijn bedrijven of organisaties die invulling kunnen geven aan één of meer ketenrollen

Belanghebbende / Actor	Definitie	Geeft invulling aan ketenrol
<u>Ministerie</u>	Een ministerie is een overheidsinstelling op nationaal niveau die verantwoordelijk is voor het ontwikkelen en uitvoeren van beleid, wetgeving en programma's op een specifiek beleidsgebied, zoals ruimtelijke ordening, milieu, infrastructuur, wonen en economische zaken. In de context van de gebouwde omgeving speelt een ministerie een centrale rol bij het formuleren van nationaal beleid, wetgeving en regulering die invloed hebben op de fysieke en ruimtelijke ontwikkeling van het land. Ministeries zorgen voor de coördinatie van landelijke initiatieven en programma's, en werken samen met andere overheidslagen zoals provincies, gemeenten en waterschappen om beleidsdoelen te realiseren.	Bevoegd gezag
<u>Woningcorporatie</u>	Een woningcorporatie is een niet-commerciële organisatie die zich richt op het bieden van betaalbare en kwalitatieve huisvesting, voornamelijk voor mensen met een laag of midden inkomen. Woningcorporaties beheren huurwoningen, ontwikkelen nieuwbouwprojecten en dragen bij aan de sociale en leefbare infrastructuur van buurten en gemeenschappen. In de context van de gebouwde omgeving speelt een woningcorporatie een cruciale rol bij het beheer, onderhoud en de ontwikkeling van sociale huurwoningen. Woningcorporaties zijn organisaties die zich inzetten voor betaalbare huisvesting voor mensen met een laag tot midden inkomen. Ze zijn essentieel voor het bevorderen van woonkwaliteit, leefbaarheid en sociale cohesie in wijken en buurten.	Asset eigenaar, asset manager, verhuurder
<u>Kadaster</u>	Het Kadaster is een overheidsinstelling in Nederland die verantwoordelijk is voor het beheren van gegevens over eigendomsverhoudingen, grenzen en ruimtelijke ordening. Het Kadaster speelt een cruciale rol in de processen van de gebouwde omgeving door het bieden van nauwkeurige en betrouwbare gegevens die essentieel zijn voor verschillende stakeholders zoals projectontwikkelaars, architecten, aannemers, vastgoedadviseurs en overheidsinstanties	Registrerende instantie

Definitie GEBORA procesrollen

Dit zijn rollen in een proces die ingevuld kunnen worden door een ketenrol (of bedrijfsrol in een ketenrol)

Belanghebbende / Actor	Definitie	Kan ingevuld worden door
Opdrachtgever	Een opdrachtgever is een persoon of organisatie die een bouw- of infrastructuurproject initieert, financiert en controleert, en die verantwoordelijk is voor het definiëren van de projectdoelen, het aanstellen van ontwerpers en aannemers, en het waarborgen van de projectoplevering volgens de gestelde eisen en specificaties.	Asset eigenaar, ontwikkelaar, asset manager
Opdrachtnemer	Een opdrachtnemer is een persoon of organisatie die is ingehuurd door een opdrachtgever om een bouw- of infrastructuurproject uit te voeren volgens de specificaties en voorwaarden vastgelegd in een contract. De opdrachtnemer is verantwoordelijk voor de planning, uitvoering en oplevering van het project.	Bouwbedrijf, onderhoudsbedrijf, sloopbedrijf
Aannemer	Een aannemer is een persoon of organisatie die verantwoordelijk is voor het plannen, coördineren en uitvoeren van bouw- of infrastructuurprojecten op basis van een contract met een opdrachtgever. De aannemer zorgt voor de levering van arbeidskrachten, materialen en diensten die nodig zijn om het project te voltooien volgens de gestelde specificaties en binnen het budget en de tijdlijn.	Bouwbedrijf, onderhoudsbedrijf, sloopbedrijf
Onderaannemer	Een onderaannemer is een persoon of organisatie die door een hoofdaannemer wordt ingehuurd om specifieke bouwtaken of gespecialiseerde werkzaamheden uit te voeren binnen een bouw- of infrastructuurproject, volgens de specificaties en voorwaarden van het contract met de hoofdaannemer.	Bouwbedrijf, onderhoudsbedrijf, sloopbedrijf
Vergunningaanvrager	Een vergunningaanvrager is een persoon of organisatie die formeel een aanvraag indient bij de bevoegde overheidsinstantie om toestemming te verkrijgen voor het uitvoeren van een bouw- of infrastructuurproject, en die ervoor zorgt dat de aanvraag voldoet aan alle relevante wet- en regelgeving.	Asset eigenaar, ontwikkelaar
Vergunningverlener	Een vergunningverlener is een overheidsfunctionaris of -instantie die verantwoordelijk is voor het beoordelen van vergunningaanvragen en het verlenen van officiële toestemming voor bouw- en infrastructuurprojecten, zodat deze kunnen worden uitgevoerd volgens de geldende wet- en regelgeving.	Bevoegd gezag

Definitie GEBORA overige actoren

Dit zijn groeperingen of instrumenten die een rol kunnen spelen in een ketenproces, maar niet als ketenrol zijn opgenomen in het Standaard Rollen Model

Belanghebbende / Actor	Definitie	Bijbehorende ketenrol
Voorraadopunt	Een voorraadopunt is een faciliteit of locatie waar bouwmaterialen, gereedschappen en apparatuur tijdelijk worden opgeslagen, beheerd en gedistribueerd naar bouwplaatsen volgens de vereisten van het bouwproject. Voorraadopunten spelen een cruciale rol in de logistiek en de efficiënte voortgang van bouwprojecten.	Fabrikant, leverancier, vervoerder, bouwbedrijf, materieel verhuurder
Industriële / conceptuele bouwer	Industriële of conceptuele bouw is het proces van ontwerpen, plannen en uitvoeren van met name prefab bouwconcepten en bouwelementen.	Fabrikant, leverancier, bouwbedrijf
Productmarktplaats	Een productmarktplaats is een (digitaal) platform dat aanbieders van bouwmaterialen, gereedschappen en diensten verbindt met afnemers, waardoor handel en informatie-uitwisseling in de bouwsector efficiënt en gestructureerd kunnen plaatsvinden. In de context van de gebouwde omgeving kunnen productmarktplaatsen een belangrijke rol spelen bij het bevorderen van circulariteit en hergebruik. Deze marktplaatsen kunnen bijdragen aan het verminderen van afval en het maximaliseren van het hergebruik van materialen door het aanbieden van circulaire producten en door het faciliteren van de uitwisseling van tweedehands en gerecycleerde materialen.	Fabrikant, leverancier, sloopbedrijf
Branche organisatie	Een sectororganisatie in de wereld van branches enz. is een organisatie ten dienste van de sector.	Branche vereniging, sector organisatie
Machine producent	Een producent van machines	

Definitie DSGO rollen

Dit zijn de rollen die van belang zijn in de werking en toepassing van het Digitaal Stelsel Gebouwde Omgeving

Rol	Definitie	Bijbehorende ketenrol
Data service consumer (DSC)	NL: Datadienstconsument Implementing a Client to access a data service; Implementeert en gebruikt zelf een client om gebruik te maken van een datadienst.	Kan door iedere ketenrol ingevuld worden.
Data service provider (DSP)	NL: Datadienstaanbieder Offering a data service; Biedt een datadienst aan.	Kan door iedere ketenrol ingevuld worden.
Data rights holder (DRH)	NL: Datarechthebbende Authorizing the exchange of data from a data service provider under your control to a data service consumer; Autoriseert het gebruik van data.	Kan door iedere ketenrol ingevuld worden.
Data service user (DSU)	NL: Datadienst gebruiker Utilizing a software company to access a data service on your behalf; Implementeert NIET zelf een client, maar gebruikt deze wel.	Kan door iedere ketenrol ingevuld worden.
Software ontwikkelaar	Een ontwikkelaar van software	
Software aanbieder	Een (commerciële) aanbieder van software	

Definitie GEBORA overige actoren

Dit zijn groeperingen of instrumenten die een rol kunnen spelen in een ketenproces, maar geen ketenrol zijn

Belanghebbende / Actor	Definitie	Bijbehorende ketenrol
Nutsvoorzieningen	Nutsvoorzieningen zijn essentiële diensten die geleverd worden aan gebouwen en infrastructuur om een functionele en leefbare omgeving te waarborgen. Deze voorzieningen omvatten een breed scala aan diensten die zowel voor residentiële als commerciële gebouwen noodzakelijk zijn. - Energievoorziening (Elektriciteit en Gas): - Definitie: De levering van elektriciteit en aardgas aan gebouwen voor verlichting, verwarming, koeling en het aandrijven van elektrische apparaten. - Voorbeeld: Elektriciteitsnetwerken die stroom leveren aan huizen en kantoren, en gasleidingen die zorgen voor verwarming en koken. - Waterbeheer (Drinkwater en Afvalwater): - Definitie: Het leveren van schoon drinkwater en het afvoeren en zuiveren van afvalwater. - Voorbeeld: Waterleidingen die drinkwater aan woningen en bedrijven leveren, en rioleringen die afvalwater afvoeren naar zuiveringsinstallaties. - Telecommunicatie: - Definitie: Diensten zoals telefoon, internet en televisie die communicatie en informatie-uitwisseling mogelijk maken. - Voorbeeld: Breedbandnetwerken die internettoegang en digitale televisie leveren aan woningen en bedrijven. - Afvalbeheer: - Definitie: Het inzamelen, verwerken en afvoeren van huishoudelijk en bedrijfsafval. - Voorbeeld: Afvalinzamelingsdiensten die wekelijks huisvuil en gerecycleerde materialen ophalen. - Warmtevoorziening: - Definitie: Het leveren van warmte via stadsverwarming of warmtenetten aan gebouwen. - Voorbeeld: Stadsverwarmingssystemen die restwarmte van industriële processen gebruiken om gebouwen te verwarmen. - Openbare Verlichting: - Definitie: Verlichting van straten, wegen en openbare ruimtes om veiligheid en zichtbaarheid te verbeteren. - Voorbeeld: Straatverlichting die 's nachts de wegen en voetpaden verlicht. - Transportinfrastructuur: - Definitie: Faciliteiten en diensten die het vervoer van mensen en goederen mogelijk maken. - Voorbeeld: Openbaar vervoerssystemen zoals bussen, trams en metro's, evenals wegen en fietspaden.	Nutsbedrijf

View standaard ketenrollen per levenscyclusfase in de GEBORA

Grondplaat Bedrijfsrollen en -Actoren - BlueDolphin

